

VÝSTAVA ZAMĚŠTNANECKÉ KOLONIE 1900–1938

JIŘÍ BUREŠ

Obr. 1. Úvodní panel výstavy – detail.

Obr. 2. Zahájení výstavy, foto: Kateřina Neumannová.

Ve čtvrtek 18. dubna 2013 proběhla v sídle Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem, na zámku v Krásném Březně vernisáž výstavy „Zaměstnanecké kolonie 1900–1938. Sociální bydlení v severních Čechách“. Výstava představuje výstup badatelské činnosti pracovníků ústavu Mgr. Marty Pavlíkové, Mgr. Aleny Sellnerové a Mgr. Jiřího Bureše v rámci výzkumného úkolu „Průzkum a prezentace architektury 19. a 20. století“, který je financován z institucionální podpory Ministerstva kultury pro dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace. Dlouhodobě prováděný výzkum v oblasti dokumentace sociálního bydlení směřuje k identifikaci a rozpoznání hodnot tohoto segmentu stavebních památek. Problematika fenoménu dělnických kolonií byla zejména od devadesátých let minulého století odbornou veřejností opomíjena až marginalizována. V souvislosti s úbytkem fondu těchto objektů a urbanistických celků tak vyvstává zřetelné desideratum, k jehož částečnému odstranění je předkládán projekt směřován. Cílem výzkumné činnosti je rovněž heuristický sběr dat pro budoucí publikační monografický

výstup zaměřený na problematiku kolonií v Ústeckém kraji. V neposlední řadě výstava usiluje o popularizaci sledovaného tématu v řadách nejširší veřejnosti.

Výstavu úvodním slovem zahájil ředitel ústeckého pracoviště PhDr. Petr Hrubý, za autorský kolektiv promluvil Mgr. Jiří Bureš. Výstava zahrnuje dvacet pět informačních panelů a několik prostorových modelů dělnických kolonií, mimo jiné model Kotěrovy kolonie železničnických zaměstnanců v Lounech nebo model kolonie v Louce u Litvínova. Výstava sleduje snahy o zmírnění dopadů bytové krize v průmyslových regionech severních Čech. Státní akce je dokumentována výstavbou hornických kolonií, kterou řídilo ministerstvo veřejných prací a která byla financována prostřednictvím tzv. uhelných fondů. Svým celkovým rozsahem a finančním nákladem se jednalo o mimořádně rozsáhlý projekt, při jehož realizaci našla uplatnění řada především českých architektů (František Albert Libra, Jindřich Freiwald s Jaroslavem Böhmem, Emil Králíček). Druhá část výstavy, která je instalována v samostatném sále, zachycuje výstavbu financovanou jednotlivými podnikatelskými subjekty.

Jedná se např. o výstavbu ubytovacích zařízení Schichtových závodů v Ústí nad Labem nebo o mimořádnou, bohužel v nedávné době zaniklou, kolonii závodů Weinmann ve Světcích, kterou projektoval Otto Rudolf Salvisberg. Součástí výstavy je rovněž videoprojekce, která nabízí zhlédnutí filmového snímku o likvidaci obce Kopisty na Mostecku. Součástí filmu jsou i záběry kopistických dělnických kolonií. Výstava byla přístupná veřejnosti do 31. srpna 2013.